

משה חיים פלח

בענין ברי ושמא.....1

בענין כוונה בגניבה.....3

בענין בעלי חובות שוין שקדם אחד וגבה.....6

בפלוגתא דרב הונא ורב יהודה בשחט שלישי והגרים שלישי.....9

בענין ברי ושמא

דלא אזיל בתר חזקה ואית ליה ממון המוטל
בספק חולקין ולהכי לדידיה כי איכא צרי
ושמא הוי צרי עדיף אפילו להוליא ורצ נחמן
כרצנן דאית לכו המע"ה אי נמי רצ נחמן אתי
שפיר כסומכוס דמודה סומכוס היכא דליכא
דררא דממונא דהמע"ה, ותירלו תוס' וז"ל ויש
לומר דלסומכוס דאית ליה ממון המוטל
בספק חולקין הוי כאילו תרוויכו מוחזקין זו
וכיון דלדידיה אהני צרי נגד שמא וחייב הכל
הכי נמי הוי ליה למימר לרצנן דאהני נמי צרי
נגד שמא לכל הפחות לומר שיחלוקו.

ומבואר דצרי תוס' דאי אמרינן
דלסומכוס צרי ושמא צרי עדיף
ונוטל הכל אע"ג דחשיבי שניהם מוחזקין,
ממילא לרצנן יהא הדין ד"לכל הפחות יחלוקו"
והדברים לריכוס ציבור עוצא, דמהיכ"ת
נימא דיבא הדין יחלוקו לרצנן, והא כשם
דלסומכוס אהני צרי ושמא להוליא מן
המוחזק, דהרי חשיבי שניהם מוחזקין, ה"נ
לרצנן, ועוד דלרצנן לא אשכחא כלל דין

אתמר מנה לי צידך והלה אומר איני יודע רצ
יהודה ורצ הונא אמרי חייב ורצ נחמן
ורצי יוחנן אמרי פטור רצ הונא ורצ יהודה
אמרי חייב צרי ושמא צרי עדיף רצ נחמן ורצי
יוחנן אמרי פטור אוקי ממונא בחזקת מריה,
והקשו תוס' וז"ל תימא דרצ יהודה גופיה אית
ליה צריש הפרה (צ"ק מו א) אפילו ניזק אומר
צרי ומיזק אומר שמא המע"ה ואין לומר דרצ
יהודה כסומכוס דאמר ממון המוטל בספק
חולקין ולא אזיל בתר חזקת ממון ולהכי כי
איכא צרי ושמא נוטל הכל והתם דקאמר אמר
רצ יהודה אמר שמואל זו דצרי סומכוס אבל
חכמים אומרים זה כלל גדול צדין כו' אליצא
דרצנן קאמר וליה לא סבירא ליה דהתם
משמע דסבר כרצנן וכו'.

ובפרק השואל (טז א) תנן משאל אומר שאולה
מתה ושואל אומר איני יודע חייב
ופרכי' לימא תיבוי תיובתא דרצ נחמן דאמר
צרי ושמא לאו צרי עדיף, והקשו תוס' שם וז"ל
וא"ת והא מתניתין מוקי לה בסמוך כסומכוס

יחלוקו, ומכיכ"ת דהכא יהא דין יחלוקו, וכבר עמדו בזה.

ונראה דהנה בקושייתם נקעו התוס' דיסוד פלוגתת סומכוס ורצנן הויה דין חזקת ממון, דרצנן אזלי בטר חזקה דממונא וסומכוס לא אזיל בטר חזקה דממונא, ובפשוטו בתירולס הדרי ללא פליגי בזה, אלא טעמא דסומכוס משום דהשיבי שניהם מוחזקין מכה דדררא דממונא, ורצנן פליגי בזה גופא ולא סברי להא דשניהם מוחזקין.

אולם נראה לבאר באופן אחר, דאף לתירולס לא הדרי זהו תוס' דעיקר פלוגתא דסומכוס וחכמים היא אי אזלינן בטר חזקה דממונא, דחכמים אזלי בטר חזקת ממון וסומכוס לית ליה חזקה דממונא, אך זהא דסבר סומכוס דמכה דדררא דממונא ראוי לדון את שניהם כמוחזקין לא פליגי רצנן, אלא דרצנן סברי דמלכד מה דראוי לדון לתרווייבו כמוחזקין מכה דדררא דממונא, איכא חזקת ממון למוחזק מחמת עלם החזקתו, ולהכי אמרינן המוליא מחזירו עליו הראיה.

ומעתה מצווארים דברי תוס', דאף אי לסומכוס אמרינן ברי ושמא ברי

עדיף ונוטל הכל, יתכן לרצנן יהא דין דיחלוקו, ומשום דלסומכוס ללא אזיל בטר חזקה דממונא, וליכא אלא כך חזקה דתרווייבו מוחזקין מכה דדררא דממונא, אהני ברי ושמא כנגד כך דין מוחזקות, ולהכי נוטל הכל, אך לרצנן דאיכא הכא תרי דיני מוחזקות, האחת מחמת עלם החזקת המוחזק, והב' הא דראוי לדון תרווייבו כמוחזקין מכה דדררא דממונא, נהי דאהני כה בצרי להפקיע כה חזקת ממון דהמוחזק, אך אכתי פש לן אידך דין מוחזקות, דתרווייבו השיבי מוחזקין מכה דדררא דממונא, ולזה לא מהני בצרי, כיון דכבר איתרע כה בצרי ע"י חזקת הממון.

ומה דנסתפקו בזה התוס' וכתבו ד"לכל הפחות יחלוקו" יש לבאר דנסתפקו דדילמא כשם דמהני כה בצרי כנגד כה חזקת הממון דהמוחזק, ה"נ מהני כנגד כך מוחזקות דשניהם מוחזקין כנגד דדררא דממונא, דמה לי חזקה אחת מה לי תרי חזקות, ומהני כה בצרי כנגד תרווייבו [ועוד יתכן דנסתפקו דדילמא חכמים פליגי על עיקר הסברה דתרווייבו מוחזקין וכדנקטינן בפשוטו].

בענין כוונה בגניבה

לאצד חייב וכדאיתא צ"ק (נה ג) בזרק מטבע של חצירו למים ללולים דאי שקליה צידיה חייב ולא מלי למימר הא מנה קמך דכיון דגזליה השבצ צעי מעצד, ויעוין באחרו' מש"כ צזה.

ונראה לדון צביאור הדברים, דהנה לכמה שיטות קטן זוכה לעלמו צממון מדאורייתא אף בלא דעת אחרת מקנה יעוין צחידושי הר"ן (צ"מ יא ה) וצ"ך (סי רמג סק"ו) ולריך ציאור הא קטן לית ליה דעת, ומה נשתתה זכיית ממון מכל עשיות דצטו דעת, דכיון דקטן לאו צר דעת הוא לא מלי למעצד.

ונראה דהנה צפרק האומר (קידושין נט ע"א וע"ב) פלוגי ריו"ח ור"ל אי אתי דיבור ומצטל דיבור, ומצואר צסוגיא דהתס דנפק"מ צין לענין קידושין ושליחות וצין לענין מחשבה דייחוד כלי [אלא דמסקינן דשאני מחשבה דעומאה דכי מעשה דמיא ולא אתי דיבור ומצטל מעשה] ולכאורה הדברים לריכוס ציאור דהא עשייה דקידושין וכיו"צ נעשים ע"י דין דעת, ואילו מחשבה דייחוד כלי הויא ע"י כוונה, ומה ענין זה לזה, ונאמרו צזה כמה דרכים.

ויש המצארים צזה, דצעשיית קידושין ומקח וכיו"צ, מלצד הדין דעת דחלות צעינן נמי כוונת מעשה, וכגון צמקח צעינן כוונה להכניס הדבר צרשותו ולהחזיק צו כצעלים, ודבר זה אינו נעשה ע"י דין דעת דחלות, אלא ע"י דין כוונה [וכעין כוונה דיחוד כלין] והא

אמר רבה היה גדי גנוב לו ועצחו צשצת חייב שכבר נתחייב צגניבה קודם שיצא לידי איסור שצת גנב ועצח צשצת פטור שאס אין גניבה אין עציחה ואין מכירה ואמר רבה היה גדי גנוב לו ועצחו צמחצרת חייב שכבר נתחייב צגניבה קודם שיצא לידי איסור מחצרת גנב ועצח צמחצרת פטור שאס אין גניבה אין עציחה ואין מכירה, ויעוין צרשצ"א שכתב וז"ל נראה לפרש כגון שהיתה צהמת חצירו רצוצה צחצרו ונתכוון לגנבה ולזכות צה עם שחיטתה, דאלו נתכוון לזכות צה קודם שחיטה הרי נתחייב צגנבה משעה שזכה צה ומתחייב צנפשו לא הוי עד שעת שחיטה וצהיח שעתא מתחייב צתשלומי ד' וכו' דחדוש הוא שחדשה תורה צקנס, והא דנקט היה גדי גנוב לו ועצחו צשצת ה"ק היה גדי גנוב לו קודם שחיטה ואפילו גנבו צשצת ולאחר שעה עצחו צשצת עלמו, וכן נמי הא דאמרין גנב ועצח צמחצרת חייב לאו צגונב צמחצרת ולאחר שעה עצח צמחצרת עלמה דצכה"ג מ"ש עצח צמחצרת אפילו עצח צחון נמי פטור, אלא כשהגציהו צמחצרת ולא נתכוין לזכות צו צהצצתו עד שעת שחיטה ועם שחיטתו יזכה צו והיח שעתא צהדדי אתי ליה ופטור עכ"ל, ומצואר צלשון הרשצ"א דכל היכא דהגציהו ולא נתכוין לזכות צו צהצצתו, אינו חייב משום גניבה, והדברים לריכוס ציאור, דצפשוטו נחי דצין מעשה קינן להצחייב צגניבה אף כוונה לזכות לא צעינן, ועוד תמהו האחרו' דהא אף גזל על מנת

צחידושי רצינו חיים הלוי (פ"ד מייסוס וחלילה)
 וצחי' הגרש"ש (צ"מ ס"ג) ועוד.

ומעתה נראה דצכל גניבה, נכי ללא צעינן
 דעת דחלות לזכות דצד, אך מ"מ
 צעינן כוונה להכניס הדבר לרשותו, ואם נוטל
 הדבר, אף אי דעתו לגזלו ולעכבו מן הצעלים
 ולהשתמש בו לעלמו, מ"מ כל דהשתחא אין
 דעתו להכניסו לרשותו ודיהא תחת ידו
 כצעלים מהשתחא, אין כאן הכנסה לרשותו,
 וצכה"ג אינו מתחייב צחיוצי גניבה², אמנס
 כל זה עד שעה שמשתמש בו, דצשעה
 שמשתמש בו כצעלים [והדבר תחת ידו כגון
 צידו או בחלירין] ודאי דהויא הכנסה לרשותו,
 דצזה הרי הוא כמשתמש בכלי [ודעתו
 להשתמש בו לעולם] ומתכוין ללא יתייחד לכלי,

דצעינן דעת דחלות היינו לענין העשייה בין
 שני צעלי הדברים, דיכיו מחוייבים למעשה,
 ויהא המוכר מחויב למקח להעמיד החפץ ביד
 הקונה, ויהא הלווק מחויב למקח ולדמי
 המקח, אך עלם הכנסת החפץ הנקנה לרשות
 הקונה, נעשית ע"י דין כוונה, ויעוין צשערי
 ישר (ש"ה פ"ב ופ"ג פ"ה ועפ"ש ש"ה פכ"א).

ומעתה נראה לצאר הא דקטן זוכה
 מדאורייתא אף במקום דליכא דעת
 אחרת מקנה, דיש לומר דכיון דצכיית ממון
 ליכא חובה כלל, ואין הזוכה מתחייב צזה
 מידי, לא צעינן צזה דין דעת דחלות כלל, וסגי
 צזה כוונה גרידא להכניס הדבר לרשותו, וכצר
 ציארן האחר' דכוונה אית ליה לקטן,
 וכדמתצאר צסוגיא דחולין (יג ה)³ ויעוין

*** ובקידושין** (יע ה) אמר רבא אמר רב נחמן אומר אדם לבתו קטנה לאי וקצלי קידושין מדרכי יוסי ברבי יהודה כו'
 ויעוין צחידושי הרש"צ שם שכתב וז"ל וא"ת א"כ היאך היא מתקדשת דבא אין זכיה לקטן ואפילו לר'
 יוסי דאמר צמליאת קטן שיש צה גזל גמור הא אסיקנא דגזל גמור מדצריהס קאמר אצל דאורייתא לית ליה זכיה כלל, וי"ל
 דדעת אחרת מקנה שאני וכדמשמע צגטין פרק האומר (סד ג) דקטן שמצין צין לרור לאגוז זוכה לעלמו דבר חורה, ואכתיו לא
 ניחא דזו זוכה לאחרים היא דכסף קדושיה דאציה הוא והתם משמע דאינו זוכה לאחרים עד שיגדל ויציא שתי שערות,
 וכדאמר' התם אמר רב יהודה א"ר אסי לרור וזורקו אגוז ונוטלו זוכה לעלמו ואינו זוכה לאחרים חפץ ומחזירו זוכה צין
 לעלמו צין לאחרים ושמואל אמר דא דא חד הוא אחד זכ ואחד זכ זוכה לעלמו ואינו זוכה לאחרים, ופסק שם רצ' אלפסי
 ז"ל כשמואל, ושמא נאמר דעמא דזוכה לעלמו ואינו זוכה לאחרים משום שלזכות עלמו נותן דעתו ומתכווין הוא לזכות אצל
 לזכות לאחרים אינו נותן דעתו כ"כ ואינו זוכה לכן וככא כיון שהמקדש נותן לה והיא מתכוונת לקנות לעלמה אף על פי
 שהאצ חורר ונוטל ממנה משום שצח נעורים שצכה לו חורה מ"מ זכייתא זכיייה אי נמי כו' עכ"ל, והנה מצואר צדצרי
 הרש"צ אגדר החילוק צבה דקטן זוכה לעלמו ואינו זוכה לאחרים משום דלעלמו יביצ דעתיה עפי משא"כ לאחרים אינו
 נותן דעת כל כך, ולכאורה משמע דכך חילוק הוי צדין כוונה, ומשמע דלענין עלם הדין דעת דחלות שפיר מהני דעת אחרת
 מקנה צין לזכות לעלמו ובין לזכות לאחרים. וברש"צ אציל דאף לענין זכיייה לעלמו צעינן נמי דעת דחלות, אלא דלזה מהני
 דעת אחרת מקנה, משא"כ לענין ההכנסה לרשותו ל"ש דעת אחרת מקנה, אלא דלזה סגי צכוונה גרידא, וקטן אית ליה
 כוונה, אלא דצבור אחרים לא יביצ דעתיה כ"כ.

2 והוי כצבור שהוא שלו דאינו מתחייב צגניבה, אף דהדבר צחלירו ועציד ציה מעשה קנין ודעתו להחזיק בו כצעלים,
 וכדהוכיחו התוס' בקידושין (נה ה) מסוגין. דהניח להס אציהן פרס שאולה כצבורים של אציהן היא עצמה ואכלוה
 משלמין דמי צצר צזול ואינו מתחייבין מדיון גזלן ויעוין צראשוניס צסוגין וית' להבן ומשום דאין כאן "כוונה" להכניסו
 לרשותו.

ניתתי זהו לצסוף מאי דכוח כוח מתקוף לה
 אציי וניתתי זהו צתוך כדי דבור כו' ומצואר
 דכיון דמלו למחדר זהו תוך כדי דיבור, מהני
 התראה צתוך כדי דיבור, ויש מהאחרו'
 דבוכיחו מהכא דעלם העדות לא חיילא אלא
 אחר כדי דיבור [ועפ"ד הר"ן צנדרים (פ"ו 6)]
 אך יש לדחות דאף אי עלם העדות נגמרה מיד,
 לענין הללו ד"לא תענה" יש לומר דלא נגמרה
 העצירה עד לאחר כדי דיבור דלא מלו למחדר
 זהו [ואף את"ל דפסול העדים חייל מיד, יל"ד
 דעד שקר נפסל אף בלא לאו ד"לא תענה"
 דמ"מ נעשה חשוד לשקר].

ועוד נראה דאפילו את"ל דבכל קנין לא חייל
 הקנין אלא אחר כדי דיבור, וממילא
 צגינזה אינו מתחייב אלא אחר כדי דיבור,
 מ"מ אכתי שייך צזה דין קלצ"מ, ומשום דאף
 דחלות החיוב אינה אלא אחר כדי דיבור דאז
 חייל הקנין, אך הרי המעשה המחייב הוא עלם
 מעשה הקנין, ולדין קלצ"מ יתכן דסגי צמעשה
 המחייב וכדדנו האחרו' צאורך צענין קלצ"מ
 צשוגג וצגדר דין עקיל"ה וצדצרי הראשונים
 צצ"ק (כ"ג) ויעוין עוד משנ"ת צזה לעיל.

ולמשנ"ת דבכל גניבה צעינן כוונת קנין, אף
 דלא צעינן דין דעת דחלות, נראה
 דשפיר שייכא צזה חזרה תכ"ד, דלכאורה צדין
 כוונה נמי מהניא חזרה תכ"ד.

דודאי מתייחד הכלי ממילא, וכאכל דבר
 הלריך מהשצה דאין לך מהשצה וייחוד לאכילה
 גדול מזה (פ"י נדה י"ג) אך כל זמן דאינו משתמש
 בו צפועל, אלא מחזיקו צרשותו גרידא, צזה לא
 חשיב הכנסה לרשותו אלא אי אית ליה כוונה
 צפועל להכניסו לרשותו.

והנה האחרו' דנו אי מהניא חזרה תכ"ד
 צגניבה, וצס' וזאת ליהודה (עמ' 76)
 הוצא צזה מהג"ר אליהו צרוך קמאי דיש
 שהוכיחו מסוגיא דלעיל (לא 6) הגונז כים
 צשצת חייב שכבר נתחייב צגניבה קודם שיצא
 לידי איסור סקילה היה מגרר ויולא מגרר
 ויולא פטור שהרי איסור שצת וגניבה צאין
 כאחד, ואם איתא דשייך דין קלצ"מ צגניבה
 א"כ אכתי איסור שצת קדים לאיסור גניבה,
 דאיסור שצת הוי מיד כשהוליאו וחיוצ גניבה
 אינו אלא אחר כדי דיבור, אולם צבר דחה שס,
 דיש לומר דאף דמהני חזרה תוך כדי דיבור
 מ"מ אין הגדר דמעיקרא לא חייל המעשה
 אלא לאחר כדי דיבור, אלא דמלי למחדר ציה
 תכ"ד, אך אי לא דר ציה חייל המעשה
 מעיקרא יעו"ש.

ולעיל (נג 6) אמרי' דעדים זוממין לאו צני
 התראה נינהו אמר רבא תדע ניתתי
 צבו אימת ניתתי צבו מעיקרא אמרי אישתלין
 ניתתי צבו צשעת מעשה פרשי ולא מסהדי

בענין בעלי חובות שוין שקדם אחד וגבה

כעין שדא דדייני הוא, אצל מאחר שחתך רבינו ז"ל דינו ככאן דלבעל חוב יהציגו נראה שהוא סובר דאף לוח ולוח אס תפש אחד מהם הכל אין מוליאין מידו כו' והעטס לפי שלא אמרו חכמים אלא בעל חוב מאוחר שקדם וגבה מה שגבה לא גבה ואפי' בו נחלקו (ד' 75) אצל צשוין מה שגבה גבה, אך מסיק הרמב"ן וז"ל אצל אין דין זה מחוור דק"ל שעבודא דאורייתא וכמו שאני עתיד לפרש בתחלת הפרק שלפנינו (ד' 76).

וכונת הרמב"ן, דמדצרי כרי"ף נראה דמ"ד בעל חוב מאוחר מה שגבה גבה קאי אף לדידן דשיעבודא דאורייתא, ונהי דאין קי"ל דמה שגבה לא גבה, אך צשוין מודו כו"ע מה שגבה גבה, אך הרמב"ן השיג דהרי כבר תמכו התוס' לקמן צריש פרק מי שיהיב נשוי דמאי טעמא דמ"ד מה שגבה גבה, דהיאך עדיף בעל חוב מאוחר מלוקח דבעל חוב מוקדם עורף הימנו, ותיכף הרמב"ן שם דהך מ"ד סבר שיעבודא לאו דאורייתא ואינו גובה מלוקחות אלא משום נעילת דלת, ומבעל חוב מאוחר לא תיקנו דליגצי כיון דבעל חוב שני נמי שייכא נעילת דלת [ומעי"ז תי' התוס' שם צ"ש רש"ס, דתיקנו חכמים דלא יערוף מצעל חוב מאוחר משום נעילת דלת, ולכאורה תירוצ זה א"ש אף למ"ד שיעבודא דאורייתא, אך לכאורה קושית הרמב"ן קשיא אף לתי' התוס', דמ"מ אין לחלק בין שוין למאוחר].

אמר רמיימר משמיה דרב חמא האי מאן דאיכא עליה כתובת אשה ובע"ה ואית ליה ארעא ואית ליה זוזי לבעל חוב מסלקין ליה צוזי לאשה מסלקין לה בארעא האי כי דיניה והאי כי דיניה ואי לא איכא אלא חד ארעא ולא חזיא אלא לחד לבעל חוב יהציגו ליה לאשה לא יהציגו לה מאי טעמא יותר מממה שהאישה רוצה לישא אשה רוצה להנשא, ונחלקו הראשונים בהאי דינא, שיטת רבינו חננאל (בבבא בראשונים) דהאי דינא אינו אלא צשני שטרות היולאזיס ציוס אחד דקיי"ל שדא דדייני כשמאל לקמן בפרק מי שיהיב נשוי (ד' 76) אצל לוח ולוח ואח"כ קנה דקיי"ל (ב"ב קנ"ז) דחולקין וכן במטלטלין צזמן הזה יד שיהיבם שוב יד ויחלוקו, ובריי"ף האריך להשיג ונקט דהאי דינא הוי אף צלוח ולוח ואח"כ קנה וכן במטלטלין צזמן הזה.

והרמב"ן כתב וז"ל ודעת רבינו ז"ל ככאן לומר דבין לוח ולוח ואח"כ קנה בין מטלטלין צזה"ז לבע"ה יהציגו ולא לאשה, ואני איני כדאי להכריע אצל ה"ל דלוח ולוח ואח"כ קנה שזמן הדין חולקין ואפי' תפש אחד מהם מוליאין מידו מחלה הלכך לא יהציגו לוח לבעל חוב דהא משעבדי לאשה ואי אפשר לגזול את שלה אצל מטלטלין צזמן הזה דלית צבו דינא דקדימה ובעל חוב מאוחר שקדם וגבה מהם מה שגבה גבה אס לא תפסו וצאו לפנינו יהציגו לוח לבעל חוב ומתפשיגין ליה צבו ושזב אין לאשה צבה כלום מן הדין וזה

הרצה כל שקדם חוצו גוצה תחלה צין מן הלוח עלמו צין מן הלוקחות, ואם קדם האחרון וגוצה מוליאים מידו שכל שקדם חוצו זכה, ד"א בקרקעות שהיו לו צעת שלוח אצל הקרקעות שקנה אחר שלוח מצעלי חוצות הרצה אף על פי שכתב לכל אחד מהן מה שאני עתיד לקנות משועבד לך אין צהן דין קדימה אלא כולן שוין וכל שקדם וגוצה זכה אף על פי שהוא אחרון עכ"ל ולקמן שם (ה"ג) שמרות שזמן כולן יוס אחד או שעה אחת צמקום שכותצין שעות כל שקדם מהן וגוצה צין קרקע צין מטלטלין זכה ויעו"ש צהשגות הראצ"ד, ולריך ציאור גדר הדצרים.

ויש לדון צזה צכמה דרכים, והנה יעוין ציד רמה (צ"צ ק"ז צ) שכתב וז"ל מיבו האי שעצודא דתרויבו איכא לעיוני ציה מאי טעמא פלגי, אי משום דאשתעבד כוליה להאי וכוליה להאי וכיון דכי הדדי נינבו וקא אתו צהדי הדדי למגצא יחלוקו, ונפקא מינה דאי קדים חד מיניבו וגצי כוליה לא מפקינן מיניה, או דילמא כיון דשעצודא דתרויבו צהדי הדדי קא חייל כמאן דצנבו תרויבו להאי ממונא השתא צהדי הדדי דמי, דקנה ליה כל חד מיניבו מיניה פלגא, הילכך אף על גב דקדים חד מיניבו וגצי טפי מפלגא אתי חצריה ומפיק מיניה הווא טופיאנא עכ"ל.

ומבואר דצברי הרמ"ה דיתכן דחלוק שיעצוד ממכר, ואף דצמכר שדה אחת לשני צני אדם לא זכי כל אחד אלא צמהלצ [ויעוין צתום' (גיטין מצ ה) דכיון דממון איתיה לחלאין חייל לחלאין ולא דיינינן צזה דינא דרצה דכל

והיינו דאי מ"ד מה שגצה גצה הוי אף לדין דשיעצודא דאורייתא, א"כ הוי מעיקרא דינא, וצבה יש לומר דאף לדין דמה שגצה לא גצה, צשוין נכי דלכתחילה חולקין מ"מ מודו כו"ע דמה שגצה גצה, ויתכן דאף לכתחילה אם קדם וצא לגצות מגצין לו הכל, אך לדצרי הרמצ"ן דאינו אלא משום נעילת דלת, א"כ לדין דשיעצודא דאורייתא ומה שגצה לא גצה, אין לחלק צין שוין למאחר.

ומבואר דצברי הרמצ"ן, דכיון דלמ"ד שיעצודא דאורייתא ע"כ מלי המוקדם להוליא מן המאחר שקדם וגצה, ממילא היכא דשניבן שוין יחלוקו, ולכאורה ציאור הדצרים ע"פ המצואר צקידושין (ג צ) דכל שאינו צזה אחר זה אפילו צצת אחת אינו, והיכא דאיתיה לחלאין חל לחלאין, ויעוין צתום' צגיטין (מצ ה) ואף דהכא שפיר איתיה צזה אחר זה, דהרי גם צמוקדם ומאחר חייל השיעצוד אף למאחר, ואמאי לא נימא דיחול השיעצוד צכל לתרויבו, אך ציאור הדצרים פשוט, דצמוקדם ומאחר חייל שיעצוד המאחר צשיור לשיעצוד המוקדם, והיכא דשניבן שוין לענין דיחול שיעצוד לאחד צלא שיור לחצריה חשיצ אינו צזה אחר זה, ומאי טעמא חייל לחלאין, ולהכי הוי פשיטא ליה להרמצ"ן דאף צשוין וקדם האחד וגצה הכל מה שגצה לא גצה [ויעוין צחידושי הרמצ"ן לעיל (ג ה) ויתצאר להלן].

אולם דעת הר"ף דצשוין מודו כולי עלמא דמה שגצה גצה, וכן מצואר מדצרי הרמצ"ס (פ"כ ממלוה ה"א) וז"ל מי שיש לו חוצות

דמר לאו דמר, ולא נשתעצד לכל אחד אלא מחלה [ונהי דודאי כל הקרקע משועצדת לתרוויבו, ואם גצה האחד ממקום אחד ומכר הלוה את הקרקע, גצי אידך כולה מן הלוקת, היינו משום דאפשר דיחול שיעצוד על שיעצוד צשיר לשיעצוד הראשון, ונמלא דמלכד הכ מחלה דנשתעצד לכל אחד, נשתעצד גם אידך מחלה צשיר לחצריה ופשוטן] או דילמא גדר שיעצוד אינו אלא דין ערבות, וצזה יל"ד דשפיר נשתעצדה כל השדה לשניהם צשוק, ואם קדם האחד וגצה מה שגצה גצה [ויש להאריך עוד צזה].

שאינו צזא"ז כו' מ"מ שיעצוד שאני "דנשתעצד כוליה להאי וכוליה להאי" והיינו דדוקא צקנין ממון אמרי' דאי דמר לאו דמר ואי דמר לאו דמר וא"א דיבא ממון אחד לשני צני אדם, אך צשיעצוד שפיר אפשר דתבא קרקע אחת משועצדת לשנים צשוק, ונהי דלכתחילה יחלוקו, אך מ"מ אם קדם האחד וגצה מה שגצה גצה.

ויתכן דיסוד הנידון צגדר שיעצוד, האם הוי צקנין לחלאין (ע' לשון הריעצ"א קידושין יג צ) וא"כ דמי לקנין דאמרינן אי דמר לאו דמר ואי

לכל המחלה ששחיטה נוגהי דלא נעשה בהך מחלה ממש מעשה שחיטה, אך כיון דט"י מעשה שחיטה גורם הך מחלה למיפק חיותא, סגי בזבא.

עוד דנו האחרו' בגדר דין הגרמה, האם הוי פסול חיוזי [ונזבא נמי חקרו האם יסוד הפסול צענא הכעויב' כלישנא דהגרמה, או דיסוד הפסול צמה דילא למקום דאינו מקום שחיטה] או דאינו אלא העדר הכשר, דהגרמה לאו מקום שחיטה [ומ"מ אף אי הגרמה לאו מקום שחיטה, יתכן דנפקא ציה חיותא בצמקום שחיטה אלא דאינה מקום הכשר לשחיטה ואכמ"ל].

ומצתה אי נימא דיסוד דינא דחלי קנה פגום לאו היינו דסגי צמיעוט המשלים לרוב, אלא משום דצבא עזיד למיפק חיותא ממחלה קמא ומשווי לכל כשחיטה, ונימא דהגרמה לא הויא פסול חיוזי, אלא העדר הכשר שחיטה, יש לצבא, דנהי דצהגרים שליט ושחט שליט אמרינן דהמיעוט המשלים לרוב קוצע את מחלה קמא לשחיטה ועי"ז איכא רוב סימן שחיטה, מ"מ צשחט שליט והגרים שליט לא אמרינן דמיעוט המשלים לרוב משוי למחלה קמא כהגרמה, דהרי הגרמה אינה שם חיוזי אלא העדר הכשר שחיטה, ולהכי כל דצפוטל נעשה מחלה קמא שחיטה ואית ליה הכשר שחיטה מלד עלמו, שפיר מלצרף עם שליט צתרא למיהוי רוצא שחיטה, ואף

דצשעת השחיטה לית ציה מיפק חיותא כלל, אך כיון דלאחר שהושלמה ע"י הגרמה נמלא דהשתא איכא מיפק חיותא מכה מחלה קמא, וכך מחלה נשחט צדרך שחיטה, שפיר השיבא שחיטה, אלא דההגרמה לא מהניא להכשיר כיון דחסר צה הכשר שחיטה, אך כל דגמר שליט צתרא צדרך שחיטה, נמלא דאיכא רוצא שחיטה.

משא"כ אילו הגרמה הויא פסול חיוזי, א"כ כשם דאמרינן דצמלא חלי קנה פגום והשלימו לרוב שחיטה חשיב מחלה קמא כנעשה צדרך שחיטה, משום דמיפק חיותא ידידה נעשה צדרך שחיטה, ה"ל צשחט חלי קנה והשלימו צהגרמה אמרינן דמחלה קמא נמי נעשה צהגרמה, כיון דמיפק חיותא דמחלה קמא נעשה ע"י הגרמה.

ורב הסדא אהדר ליה דהא צבא תליא, ויש לומר דסצירא ליה דכיון דצמחלה קמא ליכא אפוקי חיותא, א"כ אף כשנעשה צדרך שחיטה לא מהני מידי, ולא מהני אף ליתן להך מחלה הכשר שחיטה, דכיון דהשתא אכתי ליכא אפוקי חיותא, ל"ש דיחול שם שחיטה אהך מחלה [ויסוד הנידון צזה, דרצ הונא סצר מעיקרא, דנהי דצשעת שחיטה מחלה קמא ליכא צזה אפוקי חיותא, מ"מ כיון דלצסוף כשהשלים, נמלא דנפקא חיותא מכה צ' המעשים, כל אחד מן המעשים מלי לאשוויי למחלה קמא כשחיטה, צין אי שחטו צפוטל,

² **וכדמשמע** לפור' לשיטת הי"מ צרש"י (יה ה) דאף דצין העצמות כשר לשחיטה, מ"מ אם החתיל לשחוט צצבעת אריך לגמור צאותה עצמת, אך יש המצארים דהתם היינו עעמא משום דאי אפשר לזרף שחיטה צחור העצמת לשחיטה חון לצבעת או מצ' עצמות, למה דמשמע לכאור' דאפילו הגרים לעצמת סמוכה וגמר השחיטה צה נמי ל"מ.

חסדא אהדר ליה דלעולם אזלינן צתר גמר
המעשה, ורק גמר המעשה דעל ידו איכא
מיפק חיותא במחלצה קמא מזי לאשוויי ליה
לשחיטה].

ובין אי השלימו בדרך שחיטה (וכעין שניס שעשו זה
אינו יכול וזה אינו יכול דכל אחד חשיב כעציד לכל המעשה)
ומ"מ מעשה קמא לא מזי לאשוויי למחלצה
צתרא כשחיטה כיון דאכתי ליתיה בעולם, ורצ